

BOŽIĆ I SINOVİ

IZVEŠTAJ O NAPRETKU 2012

This is our **Communication on Progress**
in implementing the principles of the
United Nations Global Compact.

We welcome feedback on its contents.

BOŽIĆ I SINOVİ

**IZVRŠNA IZJAVA
O STALNOJ PODRŠCI**

D.O.O. „Božić i sinovi“ kao jedina kompanija u Srbiji koja je trostruki dobitnik nacionalnog priznanja za Društveno odgovorno poslovanje od strane Privredne komore Srbije, u potpunosti podržava i sprovodi načela Globalnog dogovora.

U praksi to znači da su radna i ljudska prava naših zaposlenih maksimalno zaštićena. Očuvanje životne sredine u kompaniji „Božić i sinovi“ je imperativ. Podstičemo i edukujemo pojedince i druge firme da vode računa o životnoj sredini i da električni, elektronski i sijalični otpad treba reciklirati. U skladu s tim, BiS Reciklažni centar na bezbedan i legalan način zbrinjava otpad.

U našoj firmi nije zaposleno ni jedno maloletno lice. Politika zapošljavanje se ne zasniva ni na jednoj vrsti neravnopravnosti ili predrasudama. Među zaposlenima ima pripadnika nacionalnih manjina, uključujući i Rome, a na rukovodećim položajima su i žene. Zahvaljujući saradnji sa Školom za osnovno i srednje obrazovanje „Milan Petrović“ iz Novog Sada, na povremenim poslovima angažujemo i osobe s mentalnim poteškoćama.

Nastavili smo da podižemo standarde u procesnoj proizvodnji i našu delatnost u 2012. godini smo proširili na reciklažu svih vrsta sijalica. Postrojenje " Balcan total lamp recycling system" služi za totalnu reciklažu fluorescentnih cevi i svih vrsti sijalica, pa tako iz sijaličnog otpada izdvajamo opasne materije poput žive, koju bezbedno skladištimo i izvozimo firmama koje su ovlašćene za zbrinjavanje opasnog otpada.

Posebno ću naglasati da redovno organizujemo ekološke akcije u Srbiji i na taj način kod najmlađih razvijamo svest i navike o tome da je neophodno brinuti o okruženju i čuvati životnu sredinu.

Na kraju želim da naglasim da je poslovanje "BiS"-a takvo da paralelno sa zaštitom životne sredine ono daje doprinos i unapređenju naše zajednice. Kompanija "Božić i sinovi" ima čvrst stav i veliku volju da pomogne društvenoj zajednici jer verujemo u moto "dobro se dobrim vraća". Sa za dovoljstvom ćemo nastaviti da primenjujemo načela Globalnog dogovora jer su ona i sastavni deo naše poslovne politike.

Nikola Egić
generalni direktor
d.o.o. „Božić i sinovi“

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Nikola Egić". It is positioned below the typed name and title.

BOŽIĆ I SINOVİ

OPIS PRAKTIČNIH MERA
PREDUZETIH NA SPROVOĐENJU
PRINCIPA GLOBALNOG DOGOVORA

LJUDSKA PRAVA

1. princip

Privredni subjekti treba da podržavaju i poštuju zaštitu međunarodno priznatih ljudskih prava

2. princip

Da svojim poslovanjem ne učestvuju u kršenju ljudskih prava

Od početka svog osnivanja 1985. godine, Kompanija "Božić i sinovi" d.o.o. trudila se i uspevala da maksimalno poštuje pravne norme i da posluje u skladu sa aktuelnom legislativom. Dvadeset pet godina uspešnog poslovanja na tržištu uticali su da se kompanija vremenom prilagođava uvođenjem, promenama i ukidanjima zakona i pravnih normi.

Kompanija "Božić i sinovi" poštuje osnovna ljudska prava i svaki oblik diskriminacije ili pokušaja diskriminacije je isključen. Odnosi između zaposlenih i između njih i rukovodioca zasnovani su na uvažavanju ljudskog dostojanstva i osnovnih moralnih principa. Naši zaposleni imaju sva prava određena:

- Zakonom o radu
- Zakonom o sprečavanju zlostavljanja na radu
- Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju
- Zakonom o zdravstvenom osiguranju
- i drugim propisima iz oblasti rada i radnih odnosa.

Tokom 2012. godine nastavili smo uspešnu primenu ISO standarda, i nastavljamo sa unapređenjem odnosa i upoznavanjem sa Međunarodnom legislativom iz ove oblasti na taj način što je i rukovodstvo i kolektiv implementiralo znanje dobijeno obukom od strane Konzultantske kuće "LINDHAL Business Development".

RADNA PRAVA

3. princip

Privredni subjekti treba da podržavaju slobodu udruživanja i potpunu primenu prava na kolektivno pregovaranje

4. princip

Poslovni subjekti treba da podrže ukidanje svih oblika prinudnog i prisilnog rada

5. princip

Privredni subjekti treba delotvorno da podržavaju ukidanje svih oblika dečjeg rada

6. princip

Privredni subjekti treba da podrže ukidanje diskriminacije u pogledu zapošljavanja i izbora zanimanja

Našim radnicima od početka zasnivanja radnog odnosa omogućavamo konstantnu edukaciju o pravima na radu, kao i usavršavanje i kontinuirano obučavanje u skladu sa zahtevom njihovog radnog mesta. Obuke koje organizujemo su interne i eksterne. Svi zaposleni se pri zasnivanju radnog odnosa upoznaju sa zahtevima svog radnog mesta i imaju obuku škole kvaliteta ISO 9001 i ISO 14001.

Pored toga, u zavisnosti od opisa posla, naši zaposleni su obučeni za:

- Zaštitu od požara
- Bezbedno upravljanje specijalnim mašinama koje posedujemo:
  - Krašer mašina za reciklažu neonskih sijalica
  - Prese za plastiku
  - Šrederi za plastiku
  - Sistem za degasifikaciju rashladnih uređaja
  - Upravljanje viljuškarom
- I obučeni za bezbedno manipulisanje opasnim otpadom

U cilju poboljšanja samih radnih mesta i želje da se radnicima omogući da sami očestvuju u poboljšanju svojih radnih mesta postavili smo „kutiju za sugestije“ gde radnici mogu da predlažu šta bi i kako promenili u opisu svog radnog mesta, a da je u skladu sa misijom i vizijom Kompanije.

Misija i vizija kompanije su vidno istaknuti na oglasnoj tabli, a svi zaposleni su upoznati sa tim na koji način oni doprinose ostvarivanju misije i vizije. Kompanija se trudi da svojim pozitivnim primerom utiče na suzbijanje diskriminacije u društvu i unutar same kompanije. Zato su naši zaposleni i pripadnici romske nacionalnosti, a kao eksternog radnika angažovali smo štićenika škole za osobe sa specijalnim potrebama „Milan Petrović“ iz Novog Sada. Na ovaj način želimo da damo primer našim klijentima, dobavljačima i zajednici.

Ravnopravnost među polovima, koja je u sklopu naše vizije, ogleda se u broju direktorskih pozicija na kojima su žene, preciznije trećina:

- Direktorka za Komercijalni sektor
- Direktorka za Pravni sektor
- Direktorka za Finansijski sektor

Politika je kompanije da uvek pruža šansu mladim i perspektivnim ljudima, ali vodimo računa da njihove godine budu u skladu sa našim zakonima koji to propisuju, jer želimo da utičemo na suzbijanje zapošljavanja i eksplorativanja dece.

godine	broj zaposlenih
manje od 18	0
od 18 do 20	0
od 21 do 30	22
od 31 do 40	3
od 41 do 50	6
ukupno	36

ŽIVOTNA SREDINA

7. princip

Privredni subjekti treba da odgovorno podržavaju princip predostrožnosti u odnosu na izazove životne sredine

8. princip

Poslovni subjekti treba da pokrenu inicijative za promovisanje veće odgovornosti prema životnoj sredini

9. princip

Privredni subjekti treba da podrže i podstiču upotrebu upotrebu i razvoj tehnologija neškodljivih za životnu sredinu

Već sama naša delatnost diktira prioritete: nužnost reciklaže, osmišljavanje i realizacija humanitarnih i ekoloških akcija, podržavanje nevladinih organizacija i intenzivna saradnja sa NVO – Eco Green Team kao i pomoć lokalnoj zajednici kroz uključivanje u rad Agencije za privredni razvoj Pančeva.

U Srbiji smo jedini TROSTRUKI dobitnici nacionalne CSR nagrade koju dodeljuje PKS, a sada je među priznanjima koja smo dobili i nagrada za korporativnu filantropiju u 2012 godini - VIRTUS.

BORBA PROTIV KORUPCIJE

10. princip

Privredni subjekti treba da se bore protiv svih oblika korupcije, na svakom nivou, uključujući iznudu i podmićivanje

Svaka pojava koja predstavlja mito mora odmah biti prijavljena menadžmentu kompanije "Božić i sinovi". Poštovanje ovog pravila od posebnog je značaja za ugled kompanije "Božić i sinovi", kao i kvalitet njegovih odnosa sa poslovnim partnerima. U meri u kojoj možemo uticati na suzbijanje korupcije, pored internih kontrola u skladu sa Pravilnikom i Statutom, najznačajnijom aktivnošću smatramo inicijativu za osnivanje Agencije za ekonomski razvoj grada Pančeva (sa još dva privatna privredna subjekta i Gradskom upravom) kojim smo želeli (i delimično uspeli) da pospešimo investiranje u privrednu Grada na taj način što ćemo ubrzati administrativnu proceduru i zajedničkim radom kontrolisati proces dobijanja dozvola (lokacija, komunalije, gradnja, namena...) sa lokalnom gradskom upravom.

Takođe, veoma intenzivo sarađujemo sa najuglednijim medijskim redakcijama, kako bismo im predočili kompletну LEGISLATIVU u domenu naše delatnosti:

- upoznajemo ih sa procedurom dobijanja dozvola za bavljenje ovim poslom
- sa načinima finansiranja
- sa načinima saradnje sa kompetentnim Ministarstvom i Fondom za ekologiju
- sa zakonskim odrednicama u vezi sakupljačke mreže
- sa zakonskim odrednicama pravilnog odlaganja EEO itd.

Svaka naša aktivnost, odgovorno tvrdimo, sprovodi se u skladu sa principima Globalnog dogovora, na čemu ćemo u našem daljem radu nastaviti da insistiramo podjednako energično.

BOŽIĆ I SINOVI

NAJVAŽNIJE DRUŠTVENO
ODGOVORNE AKCIJE
KOMPANIJE "BOŽIĆ I SINOVI"
UTOKU 2012. GODINE

U cilju Programa edukacije koji smo zacrtali internom legislativom 2009. godine, kao i sa ciljem da podignemo ekološku svest javnog mnjenja, a da istovremeno unapredimo rad reciklažne industrije Srbije i proširimo sakupljačku mrežu, tokom 2012. godine nastavili smo realizaciju niza ekoloških akcija usmerenih na različite ciljne grupe.

Odredbama EU jasno je preciziran minimum recikliranih količina EEO i Srbija do 2014. godine treba da se sa trenutnih 0,4 kg po stanovniku godišnje "popne" na bar četiri kilograma recikliranog EEO po stanovniku godišnje. Imajući to u vidu, poštovanje i primenjivanje svih principa Globalnog dogovora umnogome je pomoglo efikasnijem postizanju ciljeva i uspešnjem poslovanju Kompanije "Božić i sinovi".

Analitika potvrđuje svrshodnost akcija u svakom pogledu. Primena ovakvog načina poslovanja udvostručila je prikupljene i reciklirane količine elektronskog i električnog otpada (EEO), što je osnovna delatnost Kompanije. Kako EEO beleži najbrži rast na svetu svuda, pa tako i u Srbiji, a pritom ga stvaraju sva fizička i pravna lica bez obzira na delatnost, broj zaposlenih, pol, socijalnu strukturu, geografsko područje, demografsku strukturu, obrazovanje, versku opredeljenost, nacionalnu ili rasnu pripadnost... akcije smo usmerili na sve kategorije i ovu aktivnost ćemo razvijati sve intenzivnije.

RAZVRSTATI SMEĆE NIJE UMEĆE

*ekološka akcija u Novom Sadu
oktobar 2012*

Cilj akcije je bio ukazivanje na problem stvaranja prevelike količine otpada na teritoriji grada Novog Sada i podizanje ekološke svesti građana o potrebi razvrstavanja otpada i njegove reciklaže. Takođe, jedan od ciljeva kampanje je bio i podsticanje donošenja regulative na lokalnom nivou, koja će omogućiti razvrstavanje otpada i reciklažu po domaćinstvima na teritoriji Novog Sada.

Svaki građanin koji je doneo iskorišćene plastične boce, limenke ili elektronski/električni otpad dobio je jedan eko dar i edukativni flajer o pravilnom razvrstavanju otpada. U okviru kampanje pažljivo smo odabrali eko darove i pri tome smo vodili računa o zaštiti životne sredine. Neki od promo materijala su izrađeni od reciklirane PET ambalaže, dok su ostali od 100% reciklirane hartije.

Posetioci su imali priliku da u okviru kampanje pogledaju i jedinstvenu izložbu skulpture od otpada novosadskog umetnika Mihaila Karanovića Belog, pod nazivom BLACKLIGHT#2.

Pomozi RECIKLAŽOM Novosadsko svratište za decu

*akcija u Novom Sadu
septembar 2012*

Udruženje građana Komšija i BiS organizovali su akciju "Pomozi reciklažom". Pravna i fizička lica su donirala neispravne električne i elektronske uređaje, a BiS je pomogao svratištu. Čist prihod je bio namenjen Svрatištu za decu u Novom Sadu.

DANI EKOLOŠKE PISMENOSTI

*ekologija u službi opismenjavanja
septembar 2012*

“BiS Reciklažni centar”, je 2011. godine pokrenuo akciju “Dani ekološkog opismenjavanja”, a 2012. je nastavio, sa željom da se u “Ekološko opismenjavanje” uključi što više pravnih lica i društveno odgovornih kompanija, koje će pravilnim odlaganjem svog elektronskog i električnog otpada pomoći da se obogati knjižni fond u seoskim bibliotekama. “BiS Reciklažni centar” je prikupljeni otpad otkupljivao, a novac u vrednosti prikupljenog elektronskog i električnog otpada usmerio na nabavku najpotrebnijih knjiga za biblioteke pri seoskim osnovnim školama.

Put do opismenjavanja je školovanje i čitanje. Taj put smo, ovom akcijom, olakšali svima koji žele da uče. Tako možemo reći da smo, razvijajući ekološku pismenost i edukujući javno mnenje o načinima pravilnog odlaganja elektronskog i električnog otpada, istvremeno uticali i na razvijanje pismenosti u Srbiji.

VELIKA DELA MOG MALOG SELA

Reč je o akciji koja je u više navrata uspešno organizovana 2011. godine, zbog čega samo odlučili da je nastavimo i u 2012. godini. Njen cilj je bio da se, kroz edukaciju seoskog stanovništva, intenzivira sakupljačka mreža u ruralnim područjima, ekološki najočuvanijim sredinama.

Nosioci akcije su bila deca seoskih osnovnih škola i članovi tamošnjih kulturno – umetničkih društava. Deca su delila flajere po domaćinstvima, dežurala kraj kontejera i sama se uključila u prikupljanje EEO, a kompanija “Božić i Sinovi” je bila tehnička podrška i obezbedila je namenske kontejnere za pravilno odlaganje EEO i medijsku podršku.

AKCIJE MAR PROGRAMA

Kao jedini ovlašćeni refabrikant Kompanije "Microsoft" u regionu (MAR program) recikliramo računare donete na reciklažu, a potom u njih ugrađujemo legalan softver. Takve računare imamo pravo da doniramo neprofitnim organizacijama, tako da svaku sakupljačku aktivnost neprofitnih organizacija ili udruženja lica sa posebnim potrebama, nagrađujemo recikliranim računarima.

U 2012. godini donirali smo 38 računara u okviru MAR programa: školama, bolnicama, književnim udruženjima, udruženjima lica sa posebnim potrebama, manastirima, sportskim klubovima...

Plan nam je da i u 2013. godini nastavimo sa donacijama neprofitnim organizacijama i na taj način pospešimo ekološku edukaciju, kao i sakupljačke aktivnosti fizičkih i pravnih lica.